

Miljö- och energidepartementet

Den största investeringen någonsin för ett grönt samhällsbygge

Vår generation ska lämna över ett samhälle till våra barn där de stora miljöproblemen är lösta. Det återstår mycket för att lyckas med det. Sverige ska visa ledarskap när det gäller att leva upp till klimat- och miljöåtaganden och bli ett av de första fossilfria välfärdsländerna. Regeringen har tidigare presenterat stora satsningar inom klimat och miljö. Det är väl investerade medel som ger resultat för ett grönt samhällsbygge som stärker vår konkurrenskraft och skapar jobb i hela Sverige,

I budgeten för 2018 föreslår regeringen sammantaget satsningar på klimat och miljöarbetet, på olika utgiftsområden, i Sverige och internationellt, om totalt 5 miljarder kronor 2018. Av detta är 2 167 miljoner presenterat sedan tidigare i satsningar på hav, solceller Industrikliv, internationellt utvecklingsamarbete (se specifikation nedan).

I jämförelse med tidigare regeringar är skillnaden i ambitionsnivå på klimat- och miljöområdet mycket tydlig. Ett exempel kan tas från satsningarna inom utgiftsområde 20 (miljö och klimat), det vill säga en delmängd av de totala satsningarna, som är ca 110 procent högre 2018 än de var 2014, det vill säga mer än en fördubbling.

Budgetpropositionen för 2018 bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet.

Tema 1. Investeringar för omställning i hela Sverige

Utan ordentliga klimatinvesteringar här och nu kommer vi inte klara av målen i Parisavtalet. Regeringen anser att hela Sverige ska med i klimatomställningen och ingen ska lämnas beroende av förlegade lösningar

när Sverige blir fossilfritt. Investeringar behöver ske i hemmen, i kommunerna och inom näringslivet, inte minst inom svensk industri. För att nå klimatmålen så kommer det krävas en omfattande omställning.

	2018	2019	2020
Klimatklivet	800	1300	2300
Industrikliv (har presenterats tidigare)	300	300	300
Energi- och klimatrådgivning och omställning	190	250	335
Klimatanpassning	97	182	182
Övrigt	10	10	10
SUMMA	1 397	2 042	3 127

Tabell 1. Satsningar inom "Investeringar för omställning i hela Sverige"

Klimatklivet

Genom det omfattande investeringsstödet Klimatklivet kan kommuner, företag, organisationer m.fl. ansöka om investeringsstöd för åtgärder som minskar klimatpåverkan, såsom exempelvis satsningar på biogas eller installation av laddpunkter. Hittills har stöd om totalt 2 miljarder kronor tilldelats till över 1000 olika satsningar. För att möjliggöra fler satsningar och bättre kunna stötta även projekt med längre investeringshorisont förstärks det populära programmet med ytterligare 800 miljoner kronor år 2018 så det totalt omfattar 1,5 miljarder 2018.

Industrikliv

Utsläpp från industrins förbränning och processer utgör idag omkring en tredjedel av de samlade utsläppen i Sverige. Genom Industriklivet satsar regeringen 300 miljoner kronor om året på stöd till genomgripande åtgärder för att minska utsläpp i industrin, stärka företagens långsiktiga konkurrenskraft och säkra svenska jobb. Industriklivet är en långsiktig reform som påbörjas 2018 och är planerad att fortsätta till 2040. Satsningen består både av stöd till förstudier, bl.a. detaljerade projekteringsstudier, och

stöd till investeringar. Målgruppen för stödet är industrier med s.k. processrelaterade utsläpp men även universitet/forskningsinstitut.

Energi- och klimatrådgivning

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen har gett hushåll och företag bättre möjligheter att bidra till energi- och klimatomställningen. Insatsen bidrar till att förstärka effekterna av ekonomiska styrmedel. Regeringen föreslår att det statliga stödet till rådgivningen förlängs och förstärks. Förstärkningen ger möjligheter till fördjupad rådgivning på lokal nivå och särskilda insatsprojekt, samt en satsning på integration genom energi- och klimatrådgivningen. Det senare då det finns ett behov av rådgivning på andra språk än svenska, vilket kan tillhandahållas av nyanlända med kunskaper om energi och klimat.

Klimatanpassning

Vi ser redan de förödande effekterna av ett förändrat klimat, över hela världen. Förändringarna kommer att fortsätta och det är nödvändigt att anpassa samhället tidigt till de ändrade förutsättningarna. En stor fördel med tidiga anpassningsåtgärder är att skydda samhället mot potentiellt farligare och dyrare effekter senare. Regeringen ska därför ta fram en nationell strategi för klimatanpassning under 2018.

Regeringen föreslår en ökning av anslaget för klimatanpassning med 97 mnkr år 2018. Ökningen av anslaget innebär ytterligare möjligheter att stärka det långsiktiga arbetet och samordningen av klimatanpassning samt öka kunskapen om klimatförändringen och dess konsekvenser.

Göta älvdalen är ett av de områden i Sverige som är mest utsatta för skred i ett förändrat klimat. Regeringen vill göra det möjligt att vidta fler insatser för skredsäkring längs Göta älv och föreslår en satsning med statlig delfinansiering för sådana insatser. Samtidigt bildas en delegation för Göta älv vid Statens geotekniska institut.

Tema 2. Ett fossilfritt Sverige

Sverige har för första gången tydliga långsiktiga mål för övergången till förnybar energi. Sverige ska ha 100 % förnybar el 2040 och utsläppen i transportsektorn, som idag är mycket beroende av fossil energi, ska minska med 70 % till 2030. Tydligheten i dessa mål innebär att alla aktörer nu kan planera sin verksamhet. Regeringen har tidigare presenterat ett flertal

reformer för förnybar energi och i årets budgetproposition föreslås ytterligare skarpa åtgärder.

	2017	2018	2019	2020
Ökat stöd till solceller (har presenterats tidigare)	203	550	575	965
Satsning på utveckling av fossilfria transportlösningar		180	200	250
Ladda hemma och borta		150	150	150
Övrigt		313	1 318	1 778
SUMMA	203	1 193	2 243	3 193

Tabell 2. Satsningar inom "Ett fossilfritt Sverige"

Ökat stöd till solceller

Solenergi kommer spela en allt viktigare roll i ett framtida hållbart energisystem. Regeringen vill gynna utbyggnaden av solenergi och ökar därför solinvesteringsstödet kraftigt. Det stora intresset i kombination med begränsade resurser har gjort att det byggts upp en kö för tillgång till stödet. Regeringen vill fylla på detta investeringsstöd redan under 2017 med 200 miljoner kronor, för att beta kön samt föreslår en förstärkning av stödet med 525 miljoner under 2018. Regeringens bedömning är att stödnivån bör höjas till 30 procent för alla stödmottagare, från dagens 20 procent för hushåll.

Satsning på utveckling av fossilfria transportlösningar

Inrikes transporter står för en tredjedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser och insatser är nödvändiga för att uppnå målet om en fossilfri fordonsflotta. Genom satsningen stödjer regeringen omställningen till en elektrifierad transportsektor samt genomför satsningar på utvecklingen inom bland annat biogas. Insatserna stärker konkurrenskraften för svensk fordonsindustri och bidrar till att globalt miljönyttiga produkter kan utvecklas och exporteras.

Ladda hemma och borta

Elfordon ska vara en trygg investering. Hinder för att använda elfordon ska reduceras, bl.a. genom en utbyggnad av laddinfrastrukturen. Klimatklivet är viktigt för att öka mängden laddpunkter, men omställningen kräver fler laddpunkter också vid hemmen, vid arbetsplatser, längs vägarna och regionalt. Hittills har Klimatklivet beviljat stöd till lokala och regionala klimatinvesteringar, som bland annat kommer att 9000 laddpunkter för elfordon. Genom ett nytt ladda hemma-stöd, gör regeringen det nu enklare och billigare för hushåll att installera laddpunkter för elfordon i hemmet.

Regeringen kommer också att se över tillgången på snabbladdare längs större vägar och vid regionalt strategiska platser med ambitionen att genomföra en strategiskt viktig utbyggnad av laddinfrastruktur i hela Sverige.

Tema 3. Levande städer

I de växande städerna finns en stor konkurrens om mark. En mer levande stad behöver prioriteras. I städer har fler möjlighet att klara sin vardag utan egen bil. God samhällsplanering ökar möjligheten till transporteffektiva städer som samtidigt kan underlätta för resenärer att välja kapacitetsstark kollektivtrafik, gång och cykel istället för personbil.

För att öka städernas möjligheter att lösa många av dagens miljö- och klimatutmaningar har regeringen inrättat flera verktyg, bl.a. Stadsmiljöavtalen och Klimatklivet. Dessa stöd kompletteras nu med det nya stödet för gröna städer samt en elfordonpremie för att fler ska välja cykel för sina dagliga resor.

Under hösten 2017 kommer regeringen att presentera en sammanhållen politik för hållbar stadsutveckling med levande städer i fokus.

	2018	2019	2020
Stöd för gröna städer	100	500	550
Elfordonpremie	350	350	350
Övrigt	110	155	255
SUMMA	560	1 005	1 155

Tabell 3. Satsningar inom "Levande städer"

Stödet Grön stad

Regeringen inrättar ett stöd främst riktat till kommuner för åtgärder till gröna städer: stadsnära grönska, ekosystemtjänster i urban miljö och barns utemiljöer. Med stödet vill regeringen stärka förutsättningarna för att städerna ska utvecklas till levande, gröna, hälsosamma och trygga platser där människor möts och innovationer skapas. På detta satsar regeringen 100 miljoner kronor år 2018. Stödets utformning bereds i regeringskansliet

Elfordonpremie

I städerna finns många olika möjligheter att ersätta bilresor med andra färdmedel. Framförallt i större städer har fler möjlighet att leva och verka utan egen bil. För att på ett kraftfullt sätt förbättra förutsättningarna att pendla och transportera sig klimatvänligt avsätter regeringen 350 miljoner kronor 2018 till en elfordonpremie för köp av elcykel eller elmoped. På så sätt kommer stora grupper av tänkbara cykelpendlare att kunna få tillgång till eldrivna fordon och ha lättare att välja bort bilresor.

Exakt utformning får vi återkomma till, men vår utgångspunkt är en 25%-ig premie för de vanligaste elfordonen som t ex elcyklar, men max 10 000 kr premie per fordon.

Tema 4. Rent hav och miljö

Den biologiska mångfalden är hotad. Mer än hälften av ryggradsdjuren på planeten är redan borta och arter försvinner i en allt snabbare takt. Det är en utveckling som måste vändas. Levande skogar och hav är en förutsättning för vårt ekonomiska välstånd.

Skydd av värdefulla skogar och marina områden är viktiga för att säkerställa och bevara den biologiska mångfalden i skogar, kust- och havsområden. I budgetpropositionen för 2018 satsar därför regeringen 1 069 miljoner kronor bland annat på att öka skyddet för biologisk mångfald och naturskogar, samt på hav. Satsningar görs också på hållbar produktion och konsumtion.

	2018	2019	2020
Rent hav (har presenterats tidigare)	606	711	811
Skydd av värdefulla skogar	256	256	256
Hållbar konsumtion och produktion	99	177	232
Övrigt	108	152	158
SUMMA	1 069	1 296	1 457

Tabell 4. Satsningar inom "Rent hav och miljö"

Rent hav

Det krävs kraftfulla insatser för att komma tillrätta med övergödning, miljögifter, nedskräpning och andra hot mot Sveriges sjöar, hav och kuster. Som redan aviserat vill därför regeringen redan nästa år satsa ytterligare drygt 600 miljoner kronor på åtgärder för ett rent hav. Med de nya pengarna vill regeringen bland annat genomföra satsningar på sanering av miljöfarliga vrak, åtgärder mot botten som har förorenats av gamla industriutsläpp, åtgärder mot övergödning och att stärka skyddet av marina områden.

Skydd av värdefulla skogar

Regeringen stärker anslagen till Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen med 150 respektive 100 miljoner kronor per år till och med 2027.

Miljöhänsynen ska öka i den brukade skogen och det behöver genomföras ytterligare åtgärder som främjar ett variationsrikt och hållbart brukande av skogslandskapet för att nå miljökvalitetsmålen och friluftslivsmålen. Regeringen anser att arealen med hyggesfritt skogsbruk bör öka och regeringen stärker därför stödet till hyggesfritt skogsbruk med 6 miljoner kronor per år.

Hållbar produktion och konsumtion

Sedan 1990 har utsläppen av växthusgaser i Sverige minskat med 25 procent. Samtidigt har de konsumtionsbaserade utsläppen, som sker i andra länder men som orsakats av vår svenska konsumtion ökat med drygt 50 procent. Regeringen menar att det är viktigt att vidta åtgärder för att minska utsläppen från den svenska konsumtionen till en långsiktigt hållbar nivå. Under 2018

investerar regeringen på olika sätt i den cirkulära ekonomi, hållbar produktion och konsumtion.

En del av satsningen rör produktion och konsumtion av ekologisk mat. En annan del rör konsumtionen av textila varor som har ökat betydligt under de senaste årtiondena. Textila material produceras i stora kvantiteter och ingår i en mängd varor som används brett i samhället. Vi satsar bland annat på att skapa hållbara affärsmodeller bland små- och medelstora företag och information till konsumenter.

Tema 5. Internationellt ledarskap

För att genomföra Parisavtalet så krävs samarbete mellan många av världens länder, för att säkerställa en god spridning av kunskap, teknik och finansiering. Regeringens inställning är att Sverige ska gå före och visa ledarskap både hemma och internationellt och stärker därför de internationella insatserna. Sverige stödjer utvecklingsländer att bygga kapacitet för klimatomställning, och är bland annat största givare per invånare både till den gröna klimatfonden och till den globala miljöfonden.

	2018	2019	2020
Miljösatsning i utvecklingssamarbetet (har presenterats tidigare)	742	742	742
Genomförande av Parisavtalet	70	90	90
SUMMA	812	832	832

Tabell 5. Satsningar inom "internationellt ledarskap"

Miljösatsning i utvecklingssamarbetet

Nu ökar regeringen insatserna för klimat, miljö och hav i 2018 års biståndsbudget.

Fördelningen görs genom kärnstöd till internationella organisationer. Regeringen ökar bland annat stödet till Anpassningsfonden och fonden för de minst utvecklade länderna som möjliggör ökade satsningar på klimatanpassning för utvecklingsländer. Stödet till Swedfund och Sida ökar också, bland annat genom bilaterala strategier där stora delar kommer att gå till miljö och klimatsatsningar i samarbetsländerna. En särskild satsning på

hav och klimat genomförs under året för att bibehålla Sveriges höga ambition för havs- och klimatrelaterade insatser.

Genomförande av Parisavtalet

Regeringen avsätter medel för att Sverige ska kunna utveckla och stödja internationellt klimatsamarbete som bidrar till ökad ambition i genomförandet av Parisavtalet, bl.a. genom bidrag till nya internationella samarbetsformer, inte minst genom samarbete med medelinkomstländer som står för en stor och växande andel av växthusgasutsläppen.

Summering

	2017	2018	2019	2020
Investeringar för omställning i hela Sverige	3	1 397	2 042	3 127
Ett fossilfritt Sverige	203	1 193	2 243	3 143
Levande städer		560	1 005	1 155
Rent hav och miljö		1 069	1 296	1 457
Internationellt ledarskap		812	832	832
SUMMA	206	5 031	7 418	9 714

Tabell 6. Summering av regeringens nya investeringar (miljoner kronor)